Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2015–2016 Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

697

Vragen van het lid **Kooiman** (SP) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *de pilots zelfredzaamheid gedetineerden* (ingezonden 9 november 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 25 november 2015).

Vraag 1
Wat is uw reactie op de Evaluatie van de Pilots Zelfredzaamheid Gedetineerden?[1]

Antwoord 1
De evaluatie van de pilots zelfredzaamheid gedetineerden laat zien dat het stimuleren van zelfredzaamheid onder gedetineerden en zelfsturing door personeel veel kan opleveren. Zo wordt in de evaluatie gesteld dat er besparingen gerealiseerd kunnen worden door gedetineerden meer verantwoordelijkheden te geven binnen de Penitentiaire Inrichtingen (PI). Voorts blijkt uit de evaluatie dat het ontplooien van eigen initiatieven en meer regievoering over eigen leven de kans vergroot op een geslaagde terugkeer in de samenleving. Ik beschouw deze ontwikkelingen en inzichten als kansrijk en veelbelovend.

Vraag 2
Wat is uw reactie op de constatering van gedetineerden en personeel dat zelfredzaamheid binnen de inrichting mogelijk is via zinvol werk waarbij de gedetineerden zelfstandig kunnen functioneren en vertrouwen krijgen van het personeel, terwijl op dit moment de mogelijkheden voor gedetineerden om regie over hun eigen leven te houden in de inrichting beperkt zijn?

Antwoord 2
Met de pilots heeft de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) de mogelijkheden verkend de zelfredzaamheid van gedetineerden te vergroten, uiteraard binnen de kaders die worden gesteld vanuit veiligheidsoverwegingen. Zo zijn in een aantal inrichtingen en binnen de facilitaire dienst de mogelijkheden tot het verrichten van arbeid (In-Made) verruimd Voorbeelden hiervan zijn professionele schoonmaak (kantoren), onderhoud, schilderen, groenvoorziening en

[1] http://www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2526-pilots-zelfredzaamheid.aspx?cp=44&cs=6796

ah-tk-20152016-697
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

terreinonderhoud. Deze activiteiten worden door gedetineerden, al dan niet begeleid, ook buiten de gedetineerdenzone uitgevoerd. Hierbij worden steeds meer verantwoordelijkheden bij gedetineerden gelegd (op tijd komen, al dan niet via vrije looplijnen en het toebedelen van al dan niet ondersteunende taken en rollen). Ook wordt binnen de arbeid in ruime zin gefocust op zelfstandig functioneren, zoals vier hele dagen werken, lunchen op het werk, 's avonds gezamenlijk koken en corvee. De positieve ervaringen met het toekennen van meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid aan gedetineerden binnen de arbeid stemmen hoopvol voor de toekomst.

Vraag 3, 4 en 7
Welke nieuwe regimes zijn de afgelopen jaren opgezet in het kader van zelfredzaamheid van gedetineerden en zelfsturing door het personeel? Welke projecten lopen op dit moment nog en welke zijn inmiddels stopgezet? Wat waren de redenen om deze projecten stop te zetten?
Wat gebeurt er met de projecten die zijn geëvalueerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)? Worden zij doorgezet of stopgezet? Kunt u uw antwoord toelichten?
Hoe ziet u de toekomst van dergelijke projecten binnen het gevangeniswezen, mede gezien de positieve uitkomsten van het WODC-onderzoek? Zullen de onderzochte projecten verder worden ontwikkeld en uitgebreid? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?

Antwoord op vraag 3, 4, 7
Binnen DJI is een groot aantal projecten opgezet in het kader van de pilots zelfredzaamheid gedetineerden. De belangrijkste projecten zijn inmiddels geëvalueerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). Deze projecten worden in beginsel niet stopgezet, bezien wordt of deze verder kunnen worden ontwikkeld en uitgerold – al dan niet binnen andere PI's.

Vraag 5 en 6
Klopt het dat succesvolle projecten, zoals Dutch Celldogs, Bad Boys Brand en het zelf koken door gedetineerden, worden stopgezet? Waarom wordt hiertoe overgegaan terwijl uit onderzoek van het WODC blijkt dat het van belang is dat gedetineerden zelfstandig kunnen functioneren en vertrouwen krijgen van het personeel?
Wat hebt u geleerd van succesvolle projecten als Dutch Celldogs, Bad Boys Brand en het zelf koken door gedetineerden? Ziet u een toekomst weggelegd voor deze projecten? Zo nee, waarom niet? Kunt u uw antwoord per project toelichten?

Antwoord 5 en 6
Het project Bad Boys Brand wordt gestopt omdat de marketing hiervan niet overeenstemt met de visie van In-Made, waarin gedetineerden als potentieel aantrekkelijke arbeidskrachten worden gezien. Een beeld van «bad boys» past daar niet in.
Het project Dutch Celldogs is nog niet geëvalueerd en vindt tot op heden doorgang. Ik zie zeker een toekomst weggelegd voor zelf koken door gedetineerden, mits de voorzieningen ter plaatse daar ruimte voor bieden. In de pilots is ervaring opgedaan met zelf koken zonder direct toezicht, door gedetineerden die via plusarbeid aantoonden met meer vrijheden en verantwoordelijkheden te kunnen omgaan. Uit de evaluatie blijkt dat dit hoog gewaardeerd is en dat het juist deze privileges zijn die de veiligheid verhogen.

Vraag 8
Wat is uw reactie op de constatering van dat er wel degelijk besparingen zijn en kunnen worden gerealiseerd door in te zetten op meer zelfredzaamheid van gedetineerden?

Antwoord 8
Ik verwelkom deze constatering.

Vraag 9
Deelt u de mening dat dergelijke projecten een positieve invloed hebben op de succesvolle terugkeer van gedetineerden in de samenleving? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wordt er in het gevangeniswezen dan nog teveel ingezet op repressie en beheersing?

Antwoord 9
Ik deel de mening dat de projecten een positieve invloed kunnen hebben op de succesvolle terugkeer van gedetineerden in de samenleving. In het kader van de persoonsgerichte aanpak is een groot aantal instrumenten ontwikkeld om de re-integratie tijdens detentie te bevorderen. Dit instrumentarium is ingepast in het systeem van promoveren en degraderen.

Vraag 10
Bent u bereid voorgaande vragen te beantwoorden vóór de behandeling van de begroting van het Ministerie van Veiligheid en Justitie voor het jaar 2016?

Antwoord 10
Ja.